

Sygn. akt IV U 899/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 listopada 2016 roku

Sąd Okręgowy IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Częstochowie

w składzie:

Przewodniczący: SSO Marzena Górczyńska-Beblot

Protokolant: Oliwia Rajewska

po rozpoznaniu w dniu 3 listopada 2016 roku w Częstochowie

sprawy W. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania W. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C.

z dnia 22 czerwca 2016 roku Nr (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C. z dnia 22 czerwca 2016 roku

Nr (...) i przyznaje ubezpieczonemu W. P. prawo do wypłaty świadczenia emerytalnego od dnia 1 czerwca 2016 roku w wysokości ustalonej decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C. z dnia 10 lutego 2016 roku Nr (...);

2. zasądza od pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C. na rzecz ubezpieczonego W. P. kwotę

360 zł (trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt IV U 899/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 22 czerwca 2016 roku nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. ustalił W. P. wysokość emerytury i podjął jej wypłatę od dnia 1 czerwca 2016 roku, tj. od miesiąca zgłoszenia wniosku.

Do ustalenia wysokości świadczenia organ rentowy przyjął kwotę składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego z uwzględnieniem waloryzacji wynoszącą 273.516,68 zł, kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego wynoszącą 543.736,00 zł oraz średnie dalsze trwanie życia wynoszące 205 miesięcy, wysokość emerytury ustalając na kwotę 3.986,60 zł.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł W. P., zarzucając że wysokość przyznanej mu emerytury jest niższa niż ta, o której został powiadomiony decyzją ZUS z dnia 10 lutego 2016 roku.

Na rozprawie w dniu 3 listopada 2016 roku pełnomocnik ubezpieczonego wniósł

o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie ubezpieczonemu prawa do emerytury w wysokości określonej decyzją z dnia 10 lutego 2016 roku, tj. w wysokości 4.131,04 zł. Nadto wniósł o zasądzenie na rzecz ubezpieczonego od organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podnosząc że w decyzji z dnia 10 lutego 2016 roku uprzedzono ubezpieczonego, że właściwa wysokość emerytury zostanie ustalona po rozwiązaniu stosunku pracy, na warunkach określonych w art. 25 ustawy emerytalnej, zaś sama różnica w wysokości świadczenia wynika z zastosowania waloryzacji rocznej i kwartalnych.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

W dniu 2 lutego 2016 roku W. P. złożył wniosek o emeryturę. Decyzją z dnia 10 lutego 2016 roku nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury, poczynając od dnia 1 lutego 2016 roku, tj. od miesiąca w którym zgłoszono wniosek, jednocześnie zawieszając jej wypłatę z uwagi na kontynuowanie zatrudnienia przez uprawnionego. Do ustalenia wysokości świadczenia organ rentowy przyjął kwotę składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynoszącą 184.452,55 zł, kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego wynoszącą 582.394,04 zł oraz średnie dalsze trwanie życia wynoszące 209,3 miesiąca, wysokość emerytury ustalając na kwotę 4.131,04 zł.

Jednocześnie organ rentowy poinformował odwołującego, że z uwagi na to, że zgodnie z art. 25 ustawy emerytalnej podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem ich waloryzacji, zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego oraz kwota środków zewidencjonowanych na subkoncie,

z uwzględnieniem ich waloryzacji, wysokość emerytury zostanie ustalona w ostatecznej kwocie z chwilą podjęcia wypłaty emerytury, tj. po rozwiązaniu stosunku pracy i zgłoszeniu wniosku o podjęcie wypłaty emerytury. Średnie dalsze trwanie życia zostanie ustalone na dzień zgłoszenia wniosku o podjęcie wypłaty emerytury.

Wniosek o podjęcie wypłaty emerytury W. P. złożył w dniu 2 czerwca 2016 roku, załączając do niego wystawione przez Urząd Gminy w M. świadectwo pracy z dnia 31 maja 2016 roku, potwierdzające rozwiązanie stosunku pracy.

Po rozpoznaniu powyższego wniosku organ rentowy wydał zaskarżoną w niniejszej sprawie decyzję z dnia 22 czerwca 2016 roku.

(v. akta rentowe)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Ustalony w niniejszej sprawie stan faktyczny jest między stronami niesporny, zaś spór sprowadza się jedynie do jego oceny prawnej.

W szczególności w niniejszej sprawie niesporne jest, że decyzją z dnia 10 lutego 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał W. P. prawo do emerytury, ustalając jednocześnie wysokość tego świadczenia i zawieszając jego wypłatę z uwagi na kontynuowanie przez niego zatrudnienia. Podobnie niesporne jest, że po rozwiązaniu przez odwołującego stosunku pracy organ rentowy nie tylko podjął wypłatę świadczenia emerytalnego, ale na nowo ustalił jego wysokość przy zastosowaniu art. 25 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2016 roku, poz. 877 ze zm.).

Wysokość ponownie ustalonej emerytury okazała się być niższa niż dotychczas, z uwagi na inny sposób waloryzacji składek (waloryzacja roczna a nie kwartalne).

W ocenie Sądu Okręgowego powyższe działanie organu rentowego było nieprawidłowe. Odwołujący miał już ustalone prawo do emerytury, a tylko zawieszona była jego wypłata. Brak było zatem podstaw do ponownego obliczania decyzją z dnia 22 czerwca 2016 roku wysokości emerytury ubezpieczonego w oparciu o art.25 i art.26 ustawy emerytalnej. Prawo do emerytury zostało przyznane ubezpieczonemu decyzją z dnia 10 lutego 2016 roku, według zasad i wysokości wskazanej w tej decyzji. Decyzja ta nie została skutecznie zakwestionowana przez którąkolwiek ze stron postępowania. Tymczasem kwotę emerytury w systemie zdefiniowanej składki ustala się tylko raz. Tak ustalona emerytura może być już tylko powiększona w przypadku dalszego opłacania składek w sposób podany w art.108 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Warto w tym miejscu odwołać się do poglądu wyrażonego przez Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 6 października 2015 roku, III UZP 9/15, którym Sąd ten odmówił wprowadzenia uchwały w przedmiocie sposobu waloryzacji świadczeń, w sprawie o analogicznym jak sprawa niniejsza stanie faktycznym, jednakże jednocześnie w uzasadnianiu tegoż postanowienia wyraził pogląd, że mając na względzie unormowania art. 108 w związku z art. 183 ust. 6 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, pojawia się pytanie o zasadność dokonania przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w czerwcu 2014 roku ponownego ustalenia podstawy obliczenia wysokości emerytury ubezpieczonego (a nie ponownego ustalenia samej wysokości świadczenia) w sytuacji, gdy prawo do emerytury, nabyte z mocy art. 24 tego aktu, zostało przyznane wnioskodawcy a świadczenie obliczono decyzjami organu rentowego już w maju 2014 roku, z jednoczesnym zawieszeniem wypłaty świadczenia z uwagi na kontynuowanie przez uprawnionego zatrudnienia u dotychczasowego pracodawcy bez rozwiązania stosunku pracy.

Sąd Okręgowy w pełni podziela powyższy pogląd i również stoi na stanowisku, że w takiej sytuacji powinno dojść do ustalenia na nowo wysokości emerytury, ale nie poprzez ponowne ustalenie podstawy obliczania wysokości tej emerytury, tylko z odwołaniem się do decyzji pierwotnej, przyznającej ubezpieczonemu prawo do świadczenia, z dnia z dnia 10 lutego 2016 roku i z uwzględnieniem okresu ubezpieczenia przypadającego po tej dacie.

Na marginesie należy również zauważyć, że faktycznie decyzją z dnia 22 czerwca 2016 roku doszło do obniżenia wysokości emerytury odwołującego przyznanej mu decyzją z dnia 10 lutego 2016 roku. Tymczasem zasady zmniejszania świadczeń emerytalnych regulują przepisy Działu VIII Rozdział 2 ustawy emerytalnej – zawieszenie lub zmniejszenie świadczeń, które nie przewidują możliwości zmniejszenia świadczenia emerytalnego tylko z tego powodu, że jego wypłata była zawieszona w związku z kontynuowaniem zatrudnienia przez uprawnionego. Tym samym także w ujęciu systemowym zaskarżona decyzja organu rentowego z dnia 22 czerwca 2016 roku jest nieprawidłowa.

Zwrócić należy również uwagę na pogląd wyrażony przez Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 15 stycznia 2016 roku, III AUa 662/15 (LEX nr 1993041), zgodnie z którym przepis art. 25 ust. 3 ustawy emerytalnej przewiduje waloryzację roczną składek i kapitału początkowego zgromadzonego na indywidualnym koncie, dokonywaną tylko przed przyznaniem prawa do emerytury. Natomiast przepis art. 25a ust. 2 pkt 2 tej ustawy przewiduje waloryzację kwartalną dokonywaną już przy ustalaniu tego prawa. Waloryzacja roczna przeprowadzana ostatni raz w czerwcu roku nabycia prawa do emerytury odnosi się przy tym tylko do osób, którym w tym miesiącu przyznano prawo do tego świadczenia. Natomiast w odniesieniu do osób, które nabyły do niego prawo w pozostałych miesiącach dokonuje się jeszcze waloryzacji kwartalnej. Poprzestanie na ostatniej waloryzacji rocznej skutkowałoby nieobjęciem waloryzacją późniejszych kwartałów dzielących dzień przyznania prawa do świadczenia od dnia podjęcia jego wypłaty. Prowadziłoby to do obniżenia kwoty zwaloryzowanego kapitału początkowego i składek niedopuszczalnego w świetle powołanego wyżej art. 25 ust. 3 ustawy emerytalnej obniżenia stanu konta ubezpieczonego.

W uzasadnieniu powyższego wyroku Sąd Apelacyjny w Katowicach wyjaśnił, że waloryzacja kwartalna znajduje zastosowanie jedynie w stosunku do osób, którym ustalono już prawo do emerytury. Ma ona na celu zapewnienie, że nie będą wyłączone z waloryzacji te okresy, które nie są objęte waloryzacją roczną – pomiędzy czerwcem jednego roku,

a czerwcem roku następnego. Nie podlegają przy tym waloryzacji kwartalnej składki za żaden miesiąc tego kwartału, w którym ustalana jest wysokość emerytury oraz za kwartał poprzedni. Waloryzacji kwartalnej nie przeprowadza się przy tym wyłącznie w odniesieniu do świadczeń nabytych w czerwcu danego roku, kiedy to z mocy art. 25 ust. 3 ustawy emerytalnej, dokonuje się waloryzacji rocznej. Jedynie w ich wypadku nie ma bowiem konieczności uwzględniania innych okresów, jakie w przeciwnym razie mogłyby nie zostać objęte waloryzacją. Natomiast, gdy do nabycia prawa do świadczenia doszło w innych miesiącach, niż czerwiec danego roku, wówczas przeprowadzenie waloryzacji kwartalnej jest obligatoryjne. Tym samym, przepis art. 25 ust. 3 ustawy emerytalnej przewiduje waloryzację roczną składek i kapitału początkowego zgromadzonego na indywidualnym koncie, dokonywaną tylko przed przyznaniem prawa do emerytury. Natomiast przepis art. 25a ust. 2 pkt 2 tej ustawy przewiduje waloryzację kwartalną dokonywaną już przy ustalaniu tego prawa. Waloryzacja roczna przeprowadzana ostatni raz w czerwcu roku nabycia prawa do emerytury odnosi się przy tym tylko do osób, którym w tym miesiącu przyznano prawo do tego świadczenia. Natomiast w odniesieniu do osób, które nabyły do niego prawo w pozostałych miesiącach dokonuje się jeszcze waloryzacji kwartalnej. Poprzestanie na ostatniej waloryzacji rocznej skutkowałoby nieobjęciem waloryzacją późniejszych kwartałów dzielących dzień przyznania prawa do świadczenia od dnia podjęcia jego wypłaty. Prowadziłoby to do obniżenia kwoty zwaloryzowanego kapitału początkowego i składek i niedopuszczalnego w świetle powołanego wyżej art. 25 ust. 3 ustawy emerytalnej obniżenia stanu konta ubezpieczonego. Zdaniem Sądu Apelacyjnego data podjęcia wypłaty świadczenia nie ma przy tym żadnego znaczenia. Fakt zawieszenia wypłaty nie może bowiem prowadzić do obniżenia jego wysokości. W przeciwnym wypadku, przepracowanie przez ubezpieczonego dodatkowego okresu po nabyciu prawa do emerytury w świetle zaskarżonej decyzji okazało się być dla niego niekorzystne, z czym nie sposób się zgodzić.

Reasumując, należy wskazać, że skoro W. P. z wnioskiem o przyznanie mu prawa do emerytury wystąpił w dniu 2 lutego 2016 roku i po rozpoznaniu tego wniosku organ rentowy decyzją z dnia 10 lutego 2016 roku przyznał mu emeryturę od dnia 1 lutego 2016 roku, ustalając równocześnie jej wysokość, to wysokość tego świadczenia nie może już ulec obniżeniu. Organ rentowy otrzymując w czerwcu 2016 roku wniosek odwołującego o podjęcie wypłaty świadczenia nie powinien zatem na nowo obliczać wysokości emerytury w oparciu o art.25 i 26 ustawy emerytalnej, a jedynie podjąć wypłatę emerytury w kwocie ustalonej decyzją z dnia 10 lutego 2016 roku. Tak ustalone świadczenie mogło być przeliczone jedynie na zasadach art.108 ustawy emerytalnej. Z uwagi jednak na zakres odwołania ubezpieczonego, sprecyzowany przez jego pełnomocnika na rozprawie w dniu 3 listopada 2016 roku, Sąd nie rozważał kwestii przeliczenia świadczenia emerytalnego w oparciu o normę art.108.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy, na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. oraz przepisów powołanych w treści uzasadnienia, zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego i przyznał ubezpieczonemu prawo do wypłaty emerytury od dnia 1 czerwca 2016 roku w wysokości przyznanej decyzją z dnia 10 lutego 2016 roku.

O kosztach orzeczono na mocy art. 98 § 1, 3 i 4 k.p.c. w związku z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1804 ze zm.).